

Література

1. Про затвердження Програми контролю якості безпеки авіаційних суб'єктів: наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 20 квітня 2007 р. № 329 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>

2. Про затвердження Положення про державного інспектора з авіаційного нагляду у Державній авіаційній службі України: наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 9 лютого 2010 р. № 68 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0307-10>

УДК 368.032.2(477)

Заєць О. М., к.ю.н., доцент,
Люксембурзький Центр дослідження
європейських реформ, координатор проектів в Україні,
Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ІНСТИТУТ ОBOB'ЯЗКОВОГО Авіаційного СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ

Зростаюче визнання великого потенціалу повітряних ліній обумовлює широкомасштабне застосування авіаційного транспорту в рамках транспортної системи світу, як у внутрішньому сполученні, так і в якості елемента транспортного забезпечення зовнішньоторговельних зв'язків. Сучасний етап розвитку авіаційних перевезень характеризується постійним і досить стабільним збільшенням їх обсягу, зростанням їх ролі в розвитку економічних, культурних і політичних зв'язків між державами.

За останні 25 років світовий авіаційний флот виріс більш ніж на 55 %. Збільшення авіапарку, це зростання кількості машино-одиниць в аеропортах і підвищена щільність повітряних коридорів, це посилена інтенсивність злетів і посадок, це неминуче збільшення кількості катастроф. Тому необхідність зниження авіаційних ризиків та управління ними становиться особливо актуальною. Таким ризикам протидіяти можна різними способами, одним з яких є страхування – механізм, за допомогою якого ризик перекладається на страховика.

У сучасній економіці страхування є фінансовим стабілізатором, що дозволяє економічним суб'єктам компенсувати збитки, що виникають внаслідок настання негативної події або сукупності подій. Страхування авіаційних ризиків – безперервно динамічно

розвивається область страхового бізнесу, пов'язана з високотехнологічними і високо ризиковими аспектами авіаційних технологій. Роль страхового забезпечення авіаринку безперервно зростає через значних фінансових витрат, пов'язаних з відшкодуванням втрат за страховими випадками [1, с. 79].

Потреба в страхуванні авіаційних ризиків стає гострою необхідністю. За прогнозами ICAO (Міжнародна організація цивільної авіації) до 2020 року кожні 9-10 днів в світі буде розбиватися літак. І це без урахування форс-мажорних обставин таких, як, наприклад, терористичні акти в США 11 вересня 2001 року або Боїнга над Боденським озером в Німеччині 2 липня 2002 року. Для експертів, які стикаються з подібними катастрофами на практиці, часто виникають численні проблеми, тому що при врегулюванні претензій, крім питань внутрішнього законодавства, що виникають в зв'язку з цим, повинні враховуватися особливості, пов'язані з відмінностями в національних правових і процесуальних порядках.

Страхування авіаперевезень є найбільшим сегментом ринку авіаційного страхування. Існують також суміжні сегменти ринку, які включають в себе відповідальність виробників планерів, двигунів і інших авіакомпонентів за якість продукції, що випускається, а також страхування аеропортів, пов'язаних з їх функціонуванням навігаційних послуг. Крім цього, авіаційне страхування включає в себе авіацію загального призначення, «господарську авіацію» (реактивні і турбогвинтові літаки бізнес класу), також як і ряд специфічних сегментів авіаринку, таких як вертольоти, і більш рідкісних літаків, призначених для розпилення добрив і гасіння лісових пожеж. Додатково до цього існує зростаючий ринок космічного страхування, що покриває ракетні запуски і орбітальні польоти.

У сучасній економіці страхування є фінансовим гарантом, що дозволяє компенсувати збитки, що виникають в результаті різного роду непередбачених випадкових подій. Необхідність правильної і адекватної оцінки ситуації страховою компанією на ринку, обумовлює важливість її операційної діяльності. Лише при налагодженій системі функціонування на всіх етапах діяльності, страхова компанія здатна вирішувати як поточні завдання, так і завдання стратегічного характеру: впровадження нових послуг, освоєння нових ринків, збільшення числа персоналу та ін.

Страхування авіаційних ризиків являє собою цілий комплекс взаємин між покупцями, брокерами, страховиками та перестраховиками. Задовольняючи інтереси експлуатантів і

перевізників, воно завжди містить деякі ризики виконання своїх зобов'язань в силу катастрофічності збитків. Спостерігається посилення конкуренції, пов'язане з докорінною зміною географічних напрямків зовнішньої торгівлі, неминуче, веде до великого попиту на послуги страхування, експертів в області актуарних розрахунків, аналізу, контролю і особливо управління ризиками індивідуальних і корпоративних клієнтів. Ефективне покриття таких ризиків вимагає навіть великих грошових коштів, ніж мають страховики. Створювані резерви по сплаті страхових вимог можуть забезпечити солідну інвестиційний прибуток, але страхові компанії потребують перевагу страхових внесків над страховими вимогами, щоб справлятися з природною нестійкістю страхового бізнесу [1, с. 47].

Глобалізація міжнародних економічних відносин призводить до того, що все більше авіакомпаній надають частину свого повітряного флоту в лізинг, умови якого вимагають включення до контрактів пункту, що визначає тип страхування, що веде до зростання сукупного страхового попиту і, як наслідок цього, до зниження еластичності цін. Зростання попиту на страхові послуги стимулює зростання власного капіталу для забезпечення відповідності співвідношення застрахованого ризику і власного капіталу, а значить неминуче веде до необхідності цінових змін, в іншому випадку неспроможність одного з авіаційних страховиків може привести до банкрутства самої авіакомпанії. Тому і для авіації фінансова вигода всіх учасників залежить від здатності авіакомпаній переносити наслідки катастрофи, а значить, правильно організована система страхування визначає фінансову стійкість і надійність будь-якої галузі народного господарства, що особливо важливо для ризикових галузей, таких як авіаційна.

Література

1. Роль страхування у забезпеченні економічної безпеки: монографія / [О. А. Бурбело, С. В. Єськов, С. М. Андросов, О. М. Заєць]; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. – 176 с.